

ségekkel, valóban szívesen örökítette meg a „rendkívüli pillanatok”, melyekből bőven jutott neki osztályrészül. Sokáig azon a meggyőződésen voltam, hogy André Kertészhez s más jelentős fotográfusokhoz hasonlóan, a valóságglátásnak és – láttatásnak ezen a területén is szeretne „művészt” alkotni, de látván az általa készített „portrékat” és „életképeket”, megértettem, hogy sem Nadarral, sem másokkal nem akar versenyre kelni. Janót sokkal profánabb, mondhatni emberibb vágy ösztökélte fényképfelvételek készítésére: a fotózás révén akarta megismerni a másik embert, pontosan abban a „zárt erőtérben”, amelyről Roland Barthes írt: „a fényképezőgép lencséje előtt egyszerre vagyok az, akinek hiszem magam; akinek láttatni szeretném magam; az, akinek a fényképész hisz; és az, akit a fényképész művészetének bemutatására használ fel”. Nem véletlenül küldte meg az általa megörökített egyéneknek azokat a fotókat, melyeket megküldött, hiszen az elkészült féltucatnyi képből pontosan tudta: melyiken miféle szerepbe, álarcba bújt szemlélődésének alanya. Janó kezében sokkal hatásosabb fegyver volt a fényképezőgép, mint az írókéban a toll, mivel Barthes fölfogását a magáénak vallva, bizonyosságot adott a másik ember valós vagy rejtett szándékáról s hitelesítette azt a közeget, színházat, amelyikben a szerepét igyekezett eljátszani.

Nézegettem még egy darab ideig Kass fotográfiáit, melyek segítségemre voltak az ön-életrajz-írásról szóló dolgozatom fogalmazásában, hiszen éppúgy múltam egy-egy kiváltóságos pillanatát idézték elém, akár a tollamra toluló, agyamat delejező szavak.

KASS JÁNOS: SZENT DÁVID (1976)